

Kommunstyrelsen

Matavgift på särskilt boende för äldre inom Valfärd samhällsservice

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens verksamhetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta följande.

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige fattar följande beslut.

1. Kommunfullmäktige beslutar att höja matavgiften på särskilt boende för äldre inom Valfärd samhällsservice till 130 kr per dygn för heldygnskost att gälla från och med den 1 november 2019.
2. Kommunfullmäktige delegerar till affärsområdeschef för affärsområde äldreomsorg inom Valfärd samhällsservice att besluta om matavgiften utifrån av kommunfullmäktige beslutade kriterier för beräkning. Beslutad avgift ska anmälas till äldrenämnden i enlighet med kraven för auktorisation.

Sammanfattning

2004 beslutade kommunfullmäktige att livsmedelskostnader samt vissa kringkostnader kring mat får ingå i den matavgift som kunderna debiteras. Sedan dess är matavgiften som kunderna inom särskilt boende i kommunal regi debiteras oförändrad, 120 kronor per dag. Vidare beslutades att resultatenhetschef fick rätten att besluta om matavgift. Denna rätt skulle dock beslutas om på nytt vid varje mål och budget.

Under de 15 år då avgiften legat på en oförändrad nivå har livsmedelskostnader, löner och övriga kostnader ökat markant. Samtidigt har en kvalitetshöjning och ökat fokus mot närproducerad och klimatsmart mat medfört att kostnaderna ökat ytterligare.

En ökning av matavgiften från 120 kr per dygn till 130 kr per dygn föreslås. Denna ökning skulle motsvara 8 procent. Vidare föreslås att affärsområdeschef för affärsområde äldreomsorg från och med nu får mandat att besluta om matavgift.

Ärendet

Bakgrund

Den 14 juni 2004 § 71, KFKS 2004/69, beslutade kommunfullmäktige om kriterier för beräkningen av avgift för heldygnskost på äldreboenden, i privat såväl som i kommunal regi. Matavgiften ska i enlighet med kraven för auktorisation anmälas till äldrenämnden som i sin uppföljning ska säkerställa att avgiften inte överstiger självkostnaden. Avgiften på särskilt boende för äldre inom Valfärd samhällsservice har sedan 2004 varit 120 kr per dygn.

Enligt beslutet från kommunfullmäktige får avgiften endast omfatta följande kostnadsposter:

- Råvaror
- Förbrukningsvaror
- Kökspersonal
- Kökslokal
- OH-kostnader avseende matlagning.

2004 gav kommunfullmäktige resultatansvarig på respektive äldreboende rätten att fastställa matavgift utifrån ovan beskrivna grunder. Dock angavs att kommunfullmäktige varje år i mål och budget skulle ta ställning till vem som ska besluta om avgifterna. Så har inte skett, varför beslut om höjning samt uppdrag att besluta om avgiften nu åter föreslås fattas av kommunfullmäktige.

Skäl och utredning kring höjning av avgiften

Utifrån den utredning som gjordes i samband med ärendet i kommunfullmäktige angavs att matavgiften för den kommunala produktionen år 2004 omfattade en kostnadstäckning på 92 procent (ÄN 2004/32).

Den föreslagna höjningen har fortsatt utgångspunkt i de av kommunfullmäktige angivna posterna som ska ingå och innebär ingen ökning av kostnadstäckningsprocenten jämfört med hur den såg ut år 2004.

I utredningen som nämns enligt ovan anges också att kostnadsposterna livsmedel och personal tillsammans utgör 86% av de totala kostnaderna som ska täckas av matavgiften. Under de 15 år som passerat sedan 2004 har kostnaden för livsmedel såväl som kostnader för personal ökat.

- Flera av de belopp som används för att beräkna avgifter inom äldreomsorgen enligt socialtjänstlagen (2001:443) är knutna till prisbasbeloppet. Ökningen av prisbasbeloppet mellan åren 2004 till 2019 har varit 18 procent.
- I Meddelandeblad från Socialstyrelsen (Nr 6/2018) anges att vägledande för beräkning av livsmedelskostnad bör vara normal månadskonsumtion för olika åldersgrupper enligt Konsumentverkets beräkningar. Mellan 2004 och 2019 har månadskostnaden för livsmedel för gruppen >61 år ökat med 85 procent.
- Mellan 2004 och 2019 har ökningen av en genomsnittlig månadslön inom kommunal sektor varit över 50 procent, enligt statistik från Statistiska centralbyrån (SCB).

Därtill har inriktningen för alla Nacka kommuns verksamheter under senare år varit att öka andelen närproducerade livsmedel. Inom den kommunala produktionen genomförs under senare år ett brett arbete för att höja medvetenheten kring klimatsmarta och näringsrika måltider. Sedan april 2019 har valmöjlighet mellan två olika varma mål, både vid lunch och middag gjorts vid samtliga kommunala seniorcenter. Dessa faktorer bidrar sammantaget till det övergripande målet bästa utveckling för alla, men är samtidigt kostnadsdrivande.

I Nacka finns för närvarande, utöver de fem seniorcenter som bedrivs i kommunal regi, nio seniorcenter som drivs av privata aktörer. Matavgiften dessa privata aktörer debiterar ligger inom spannet 120 till 130 kronor per dygn. Med ett undantag debiterar samtliga privata aktörer med tillagning i eget kök en avgift som överstiger 120 kronor per dygn. Samtliga kommunala seniorcenter har egna kök, vilket ger högre kvalitet på maten, men är samtidigt kostnadsdrivande.

En föreslagen ökning om 10 kronor, från 120 kronor till 130 kronor per dygn, motsvarar en ökning på ca 8 procent. Därtill föreslås att affärsområdeschef för affärsområde äldreomsorg ges rätten att fatta beslut om matavgiften, vilket i enlighet med kraven för auktorisation ska anmälas till äldrenämnden.

Konsekvenser för kunder

Nacka kommun har beslutat att alla som bor i särskilt boende ska ha en ekonomisk grundgaranti. Denna säkerställs genom att den enskilde, efter att hyra, mat och omvårdnadsavgift är betald, ska ha fyra procent kvar av prisbasbeloppet. I annat fall subventionerar kommunen delar av kostnaden för hyra och mat. Vid en höjning av matavgiften kommer den ökande kostnaden det medför för de boende beaktas vid beräkningen av grundgarantin i de enskilda fallen

Ekonomiska konsekvenser

I den mån den ökande kostanden för livsmedel samt personal för tillagning inte täcks av matavgiften genom en höjning blir följden att del av den checkersättning som erhålls för omvårdnad behöver användas för täckning av matkostnader. Detta riskerar att medföra sämre kvalitet i omvårdnaden för kunderna.

I KFKS 2004/69 framhålls att om matavgiften inte skulle täcka kostnader för mat och tillagning skulle det medföra att checkbeloppen måste ökas motsvarande de kostnader för mat som matavgiften inte täcker.

Konsekvenser för barn

Förslaget medför inte några konsekvenser för barn.

Anette Böe
Produktionsdirektör
Välfärd Samhällsservice

Karin Kollberg
Affärsområdeschef Äldreomsorg
Välfärd samhällsservice